

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mexiko

Antonín Věžník

(podle přednášky Jiřího Vágnera, UK)

Obečná charakteristika

- cca **2 mil km²** (1/10 Latinské Ameriky) – 3.LA a **100 mil obyv.** (1/5 LA) –2.LA
- na přelomu 18/19. st. 2x větší (Kalifornia, New Mexico, kus Colorada, Arizona, Texas)
- **31 federativních států +** Federální district (5 regionů- SPac, Sev, Centr, MexZ ,JPac),
- hranice: 3150 km s USA, 1000km s GUA, 170 km s BEL, 2750 km s Karibikem, 7150 km s Pacifikem, 3000 km délka – 215-1900km šířka
- sběrači – 21 000 př.n.l., usídlení-1500 př.n.l. – **Olmékové, Toltékové, Mixtékové, Zapotékové, Mayové, Aztékové**

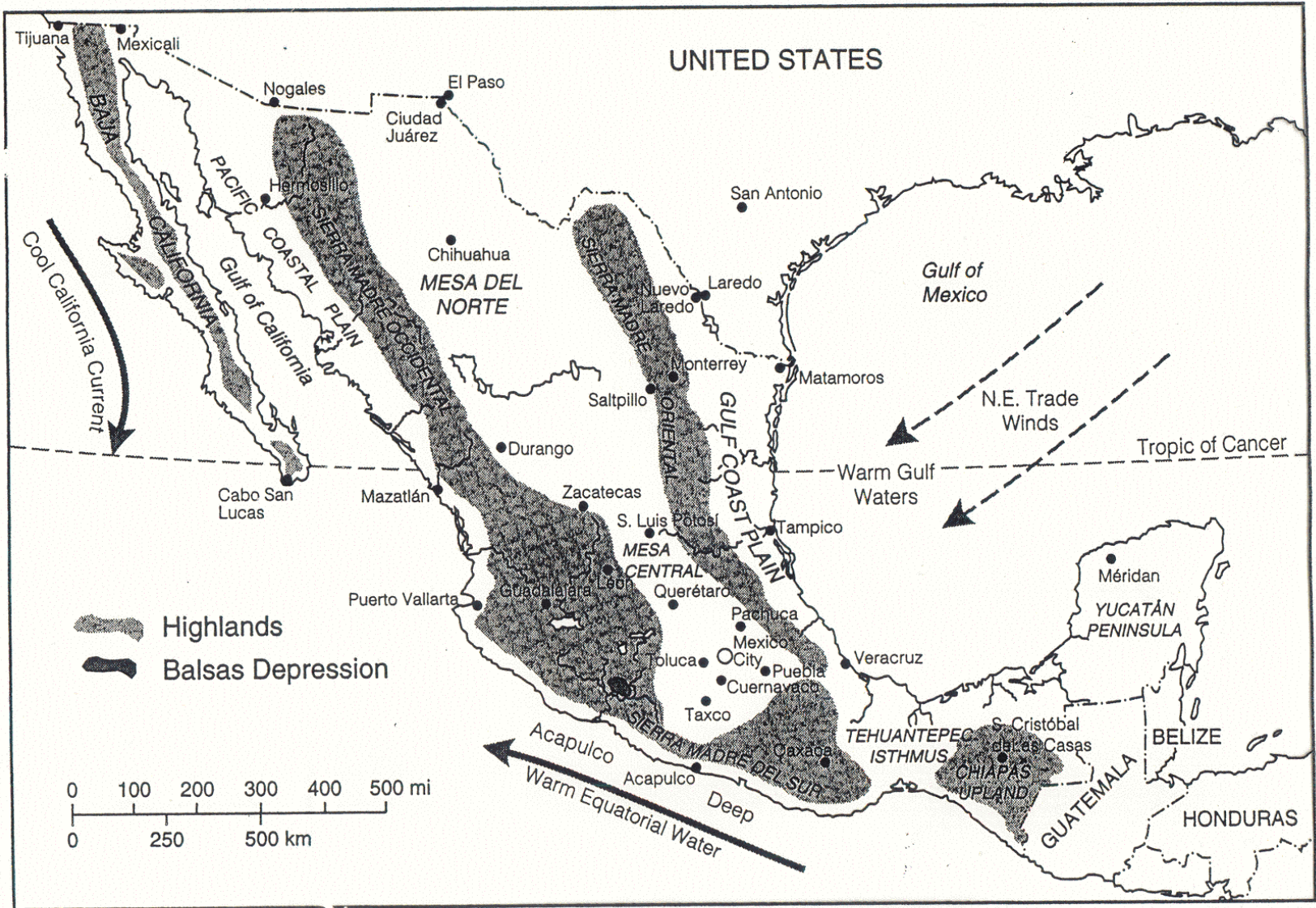

Figure 9.1 Mexico

32004.8.10.14003

Koloniální období

- **Cortés**-(poslal ho Velasquez-dobyvatel Kuby)-zruinování aztéckého hl. střediska **Tenochtitlánu 1519-1521**
- 12-15 mil. obyv – 90% snížení indiánů (1650-pod 1 mil.- málo černochů (9% otroků LA),
- od 19.st. růst-**mestizos** –20 mil až kolem 1920 –nyní **60% mestici, 30% indiáni, 10% běloši**, rasismus jen sociální a kulturní-„nechuť indiánů přizpůsobit se“
- 1535 **místokrálovství Nové Španělsko** (Karel V.) – formálně celá SA, Yucatán pod Mayi až do 1697
- **kolonizace** za stříbrem, zlatem, kakao, barviva, indiáni jako PS

Mapa Nového Španělska

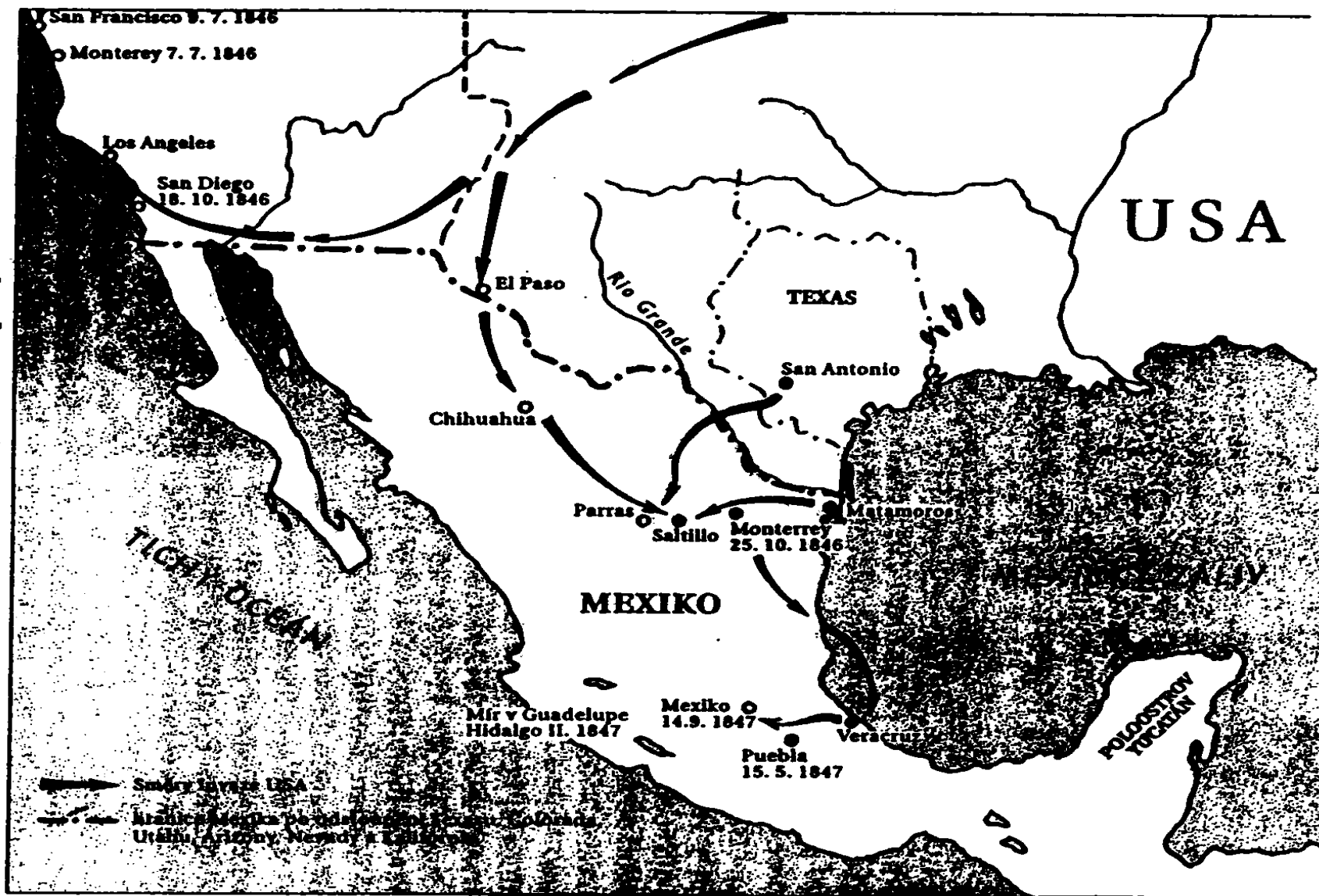
Kašpar, O., Pánková, E. (2010):
 DĚJINY STÁTŮ / MEXIKO

- **Mesa Central** – Zacatecas 1546 – S Mexiko
– **3 cesty (kněží, horníci, farmáři)** – Z okraj
  1. Durango, Chihuahua až misionáři New Mexico
  2. Mazapil-Saltillo-Monclova- až San Antonio,
  3. Pacific-California
 x indiánský charakter trop. Části
- **90 %** katolíci (Nuestra Señora de Guadalupe), 4% protestanti, 1551-univerzita, války o španělské dědictví-
Bourboni
- kolektivní zemědělství – hacienda – *congregación* 1786 nespokojenost **kreolů**– 12 *intendencias* přímo pod krále až do 1821 – Estados Unidos, zákaz obchodu přes 3. země, 1808 špan. král abdikoval – Nap. bratr Josef Bonaparte

Nezávislost

- 1810-1821 – Miguel **Hidalgo** (Grito de Dolores) – **zrušení otroctví**, José Morelos (Guanajuato-1/4 světového Ag)
- **Agustín Iturbide- války za nezávislost** – smlouva z Cordoby (24.8.)- monarchisté 5/1822
- **1. císařství**-připojení na 2 roky Guatemaly-krize (Guadalupe Victoria)-**boj konzervativců a liberálů**
- **1824 republika** – vztah k církvi, **USA**-emigrace do Texasu-sym. republika Fredonia, **Santa Anna** pokus o voj. udržení-bitva u Alamo a San Jacinto
- **1836-odtržení Texasu**-1845 připojení k **USA** – **válka 1846-8-** obsazení Monterrey a Veracruz-porážka smlouvou z Guadalupe 1848 - **ztráta 40% území**, 1853 Santa Anna –prodej části území AR a NM (76 000 km²) za 10 mil USD-projev am.expansionismu (Manifest Destiny – dokonce All Mexico)

Expanze USA na území Mexika v letech 1845–1853

Občanská válka

- **liberálové žádají změny-1855 plán z Ayutly-liberální ústava (proti církvi a velkostatkářům)**
- **občanská válka (1857-61)-Benito Juárez-ústup do Veracruzu – vyrovnání, 1858-přiostržení rozdělením majetku církve (zrušení mužských řádů, zestátnění hřbitovů, civilní sňatky)-získání lidu-po vítězství moratorium na zahr. dluh**

2.polovina 19. st.

- **F,E,UK za přispění konzervatistů intervence-rozdílné zájmy** (UK ekon., E-obnovení hist. post. x F-nové kontakty s LA), E a UK se stáhly po vyrovnání dluhu, ale
- **F - 2. císařství** –bratr F.J.-Maxmilián Habsburský (1863-7)-sílilo Prusko v Evropě-F se stáhla (1862 – prohra u Puebly)-bez podpory smrt
- liberálové rušili občinové držení půdy-**peóni x latifundisté**
- vojenský **porfiriát Díaz** (1877-1911 – 35 let se Stroessnerem)-centralismus (Mějico x Mexico), železnice, telegraf, **investice ze zahraničí** (v těžbě 90% (USA) – kovy, ropa-soc. krize dána recesí USA

Mexická revoluce (1910-17)

- 1905-hlasy pro pozemkovou reformu a intelektuálů proti diktatuře x technokratičtí científicos-1910 liberál statkář Madero -plán ze S.L.Potosí-nové volby-revoluce (do 1917)- podpora venkova - Díaz emigrace-radikální F.Zapata, P.Villa-rev. junta 1911-plán z Ayaly-rozdělení 1/3 latifundií- Huerta-puč (probritský), **pokus USA (1914) o pomoc**, umírněný Carranza x venkovští radikálové neúspěšní v M.City-lev.lib.gen. Obregón-ek. stávky, **nespokojenost USA s překračováním hranic**-Pershingova výprava (1916-7)
- **ústava z Queretára (1917)**-8-hod pracovní doba, právo na stávku, pozemková reforma, nerostné bohatství státní (ropa až 1938), prezident jen jeden kandidát x 1 strana-**inspirace pro LA** – smrt Zapaty i Carranzoy

1. polovina 20. st.

- voj. puč Obregónem-**proticírkevní-1927-9-povstání kristerů-až pomoc USA,**
- od 1929 **Partido Revolucionario (Nacional Institucional-pravice,levice L. Cardenas)-** odbory, ženské vol. právo, prezident jen na 6 let, 1937-azyl Trockému, 1. politik neuznal Mnichov, San Geronimo de Lidice, **ejido** – státní půda – pozemková reforma, Občínový systém + kolektivní hospodaření drobných rolníků- podpora půjček, vzdělání, silnic, škol, odběru produktů **zestátnění železnic a ropy-konflikt s USA zabráněn 2.sv. válkou,** boj proti Franko-režimu
- Camacho – 1942-**vyhlášení války D+I+JAP, odškodnění USA**

1945 - 1980

- **mexikanizace, industrializace**- 50% vládních investic, korupce, infrastruktura, vzdělání, turismus – 60. léta-znárodnění elektráren, 1968 – **1. OH** v rozv. zemi (1970,86 – MS fotbal) - **stud. nepokoje** na UNAM (inspirace Kubou)- stovky mrtvých
- uvědomění si nedostatků-**periferní regiony**, 40% částečná zaměstnanost, **metropolizace** (60-90-7x), **Portillo** (1976-82)-program dem. jednoty-soc. politika, **smlouvy s LA** (zákaz rozmístění jad. zbraní, hosp. systémy), EHS,RVHP, **problém ek. emigrace**,
- **1960-80 – GDP + 150% - 7% ročně**, uvolnění pesa-**devalvace, inflace, zadlužení** (tab.)

Zahraníční úrodné hektary země Latinské Ameriky (v miliardách US \$)

země	1978	1982	1987	1995
Argentina	13,3	43,6	51,6	84,0
Bolívie	2,2	3,2	4,8	4,7
Brazílie	52,2	85,3	121,3	157,0
Ekvádor	4,0	7,9	9,9	13,9
Guatemala	0,8	1,5	2,6	3,0*
Chile	7,4	17,4	20,6	20,9
Kolumbie	5,1	10,3	15,6	19,4*
Kostarika	1,7	3,4	4,5	4,5
Kuba (odhad)				31,7
Mexiko	35,7	86,1	105,1	128,3*
Nikaragua	1,4	3,1	6,8	11,0*
Panama	2,3	3,9	4,8	7,1*
Paraguay	0,6	1,3	2,0	1,9*
Peru	9,6	12,3	16,2	22,6*
Uruguay	1,0	2,6	4,0	5,0*
Venezuela	16,6	32,0	32,5	36,8*
Lat. Amerika celkem		160	325,6	414,6

pozn. (*) údaj za rok 1994. *Operační program*

1980 - 1994

- **1983-znárodnění bank, dev. kontrola-půjčky od USA, snížení cen ropy, zvýšený export (závislost) ovoce, zeleniny, květin**
- **+ pro Partido de Accion Nacional (PAN) + Revoluční demokratická strana (PRD)- obvinění pravicového Salinase z manipulace voleb (1988-50,3%) - reprivatizace bank (státní ropa, pojišťovny, lesy, vysoký státní podíl-doly, doprava, vysílání a nealko), spolupráce ES, růst GDP, snížení dluhu**
- **1993 nové peso, 1.1. 1994 NAFTA, smlouvy s Chile a Stř. Am., krize - 1994-zavraždění PŘI kandidáta Colosia Murriety (Salinas prchl na Kubu) –proti korupci**
- **Zedillo-devalvace, další půjčky i od MMF, recese v JV Asii a Evropě, dluh-1/4 GDP, GDP- -5až7%,**

1994 -

- **povstání v Chiapasu**-indiánské Zapatistické guerillové vojsko nár. osvobození (subcomandante Marcos-neindián)-omezení role PRI– „Desde la costa hasta la sierra luchamos por la tierra“ vliv Guatemaly, nik. sandinistů, Světlé stezky (Chihuahua-podvýživa, alkoholismus)
- **rozvoj venkova** (min. mzda 6 USD)-**1997-opozice, GDP +4-7%**, školné, 1999 – 160 mld USD dluh-hned za BRA 2000 – smlouva o volném obchodu s EU, 20 000 z GUA
- 1.12.2000 Vicente Fox-PAN-1.mimo PRI

- **vliv USA a evropských mocností – UK-železnice – i v tropech do přístavu Progreso-sisal**
- **těžba- Ag, Au, rtuť, měď (Sonora), olovo, zinek, cín, fluorit, soli, síra, arzén (Aguascalientes, Parral) žel. ruda (Durango), málo uhlí, uran, cín, síra, kazivec, sůl (2.export), D-pivovary, F-spotř. průmysl a obchod, UK a USA ropa u Veracruz, Cotzalhualcos a Tampico, Mazatlán, slabne reg. diverzita (periferní patria chica), centralizace, urbanizace 72%**

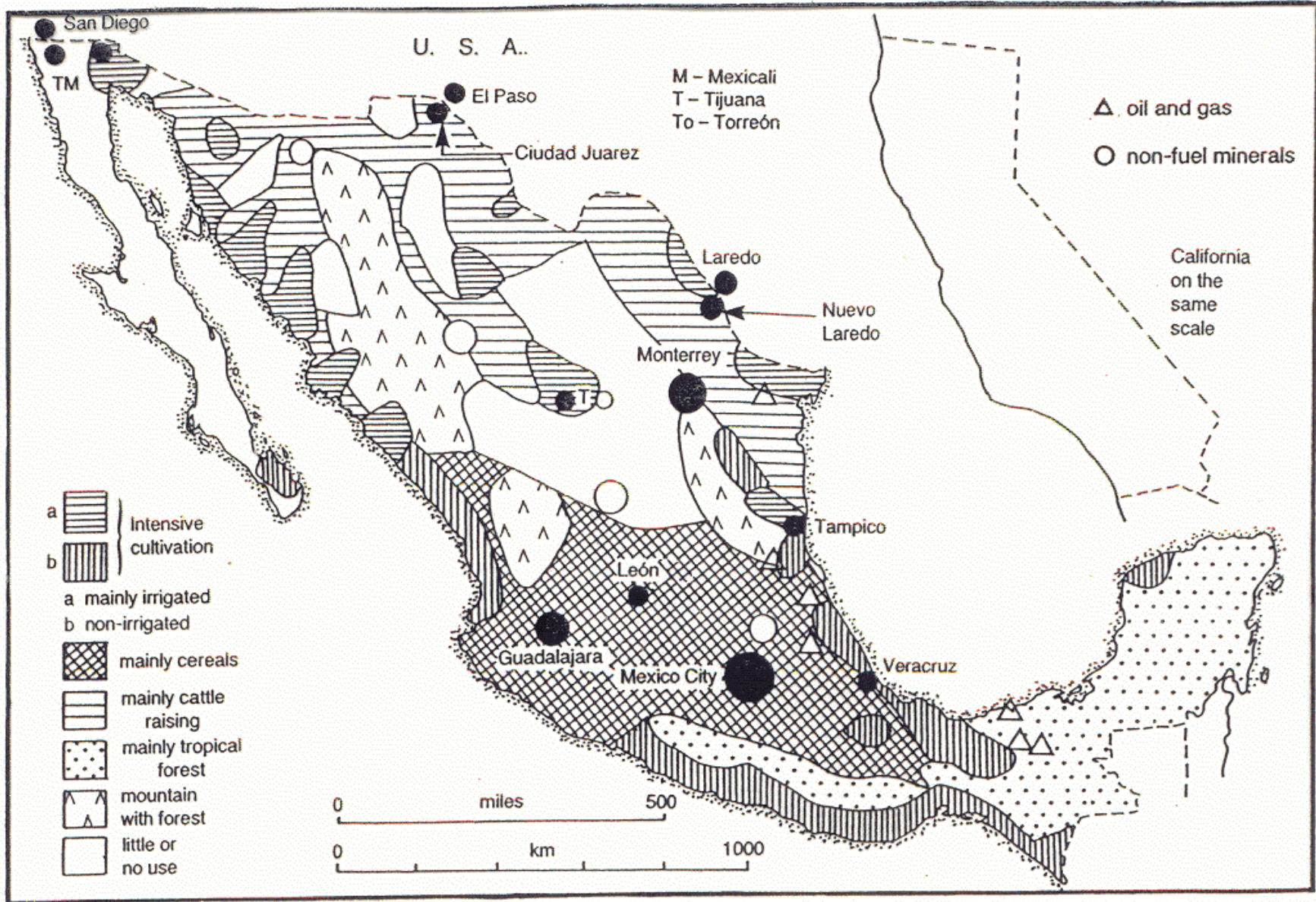
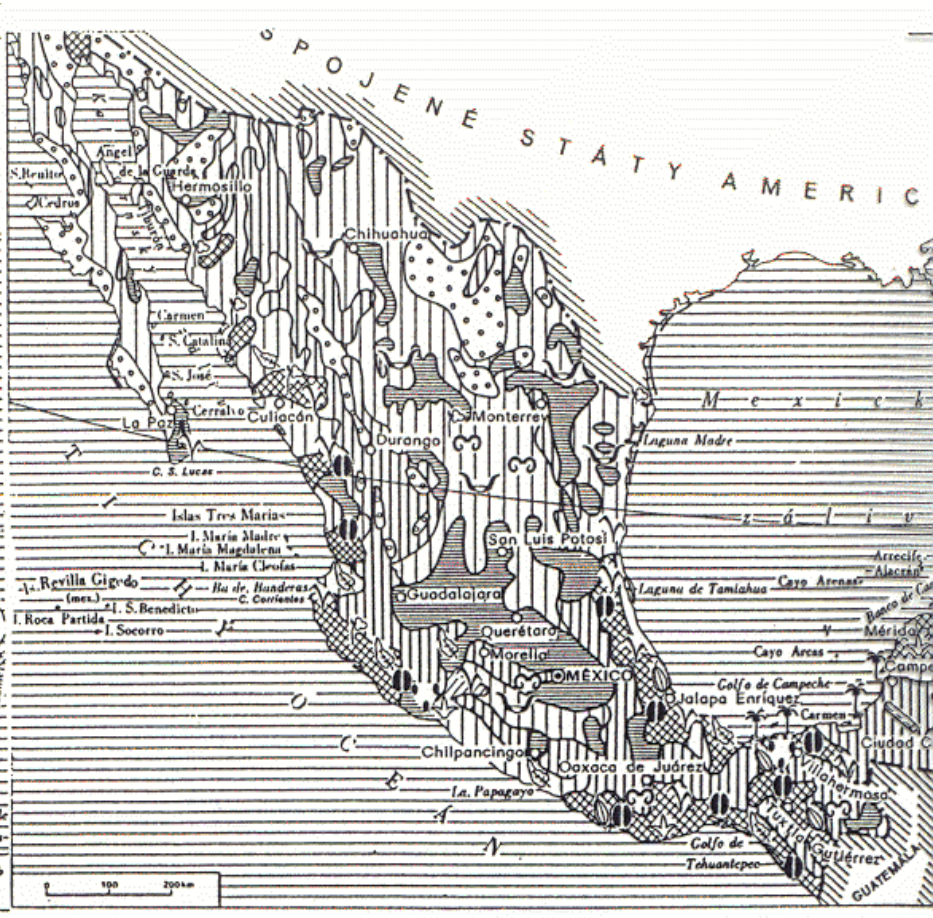
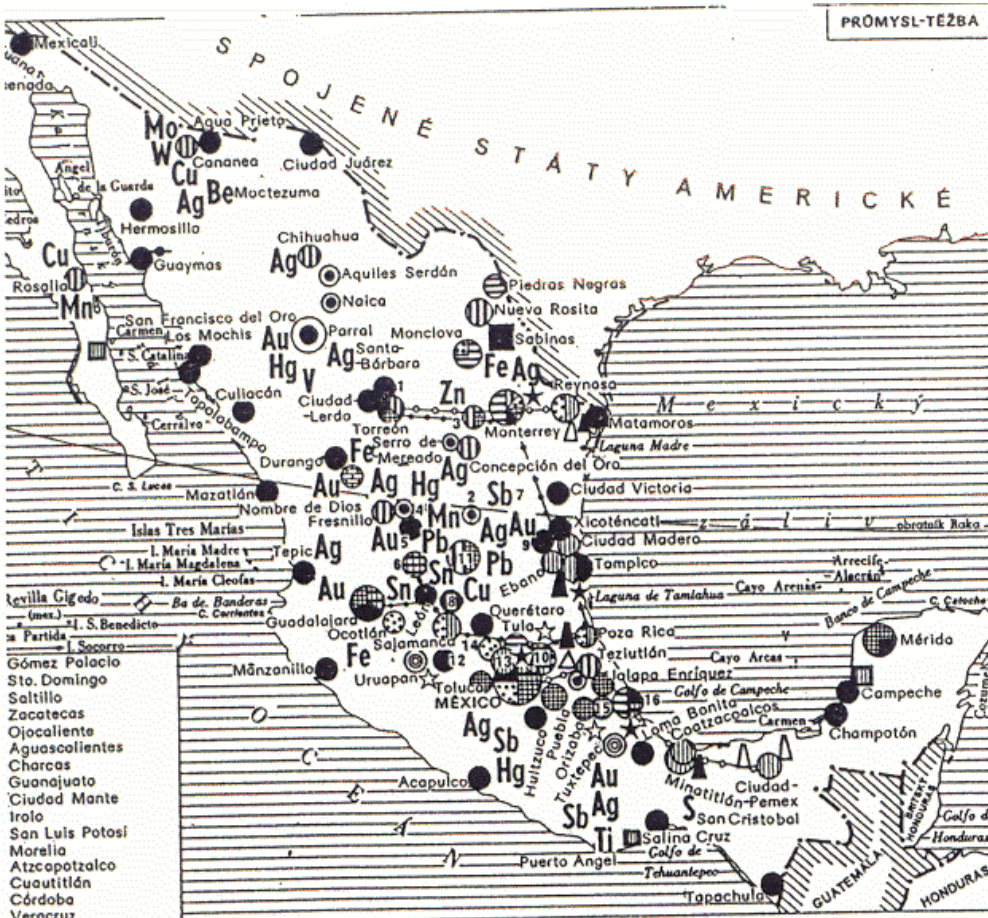

FIGURE 11.4 Economic map of Mexico

Code, J. (7906)

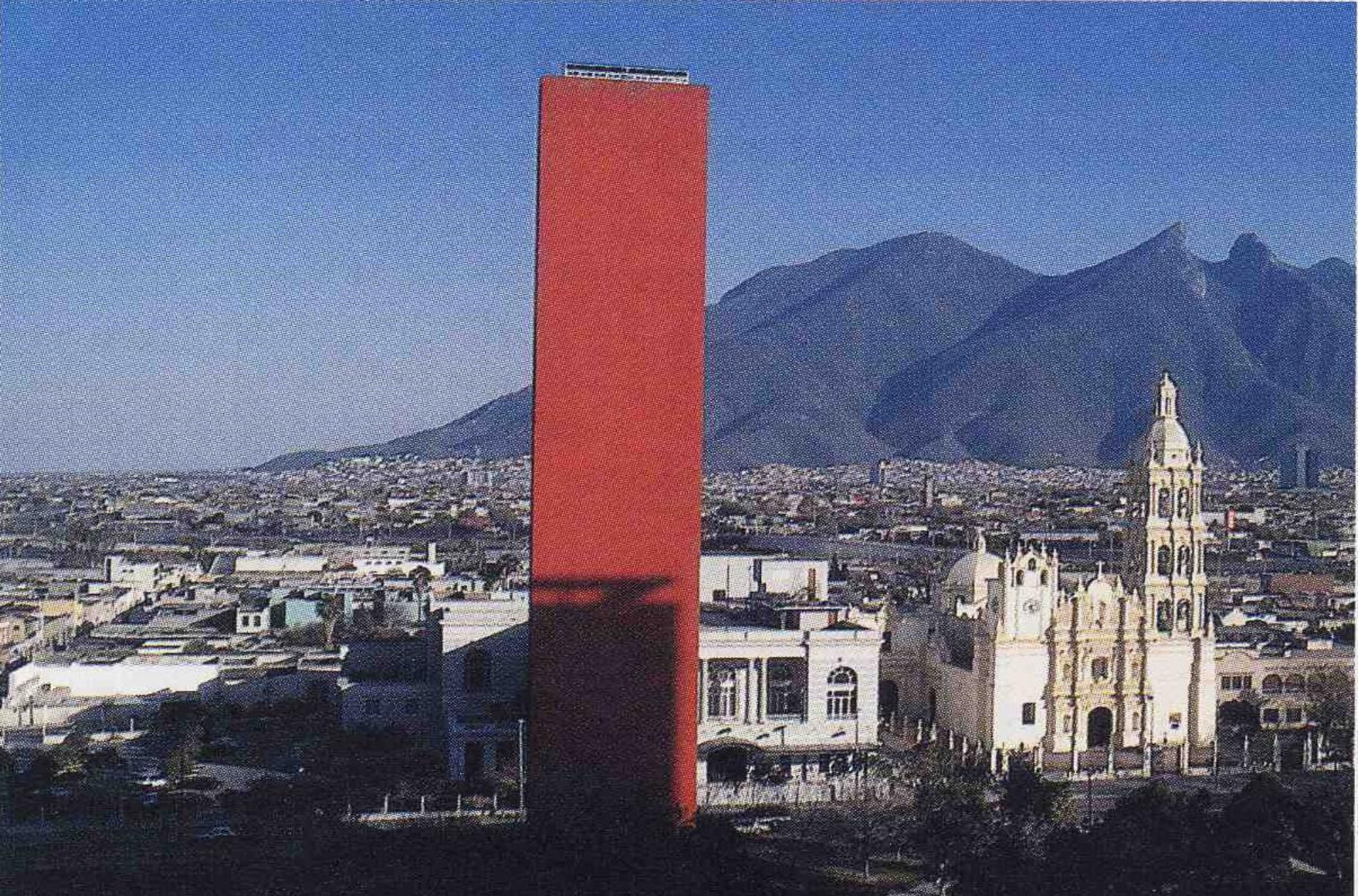
mysl:	textilní	polymetaly	W	wolfram	pěstování pšenice, kukuřice a luštěnin	neplodná půda	kávovník	p
hutnictví železa	potravinářský	ropovod	Ag	stříbro	plantážní zemědělství (káva, tabák, cukrová třtina, banány)	rýže	bavina	v
hutnictví neželezných kovů	černé uhlí	plynovod	Ba	berylíum	pastevní chov dobytka	tabák	agave	s
strojírenský	ropa	tepelné elektrárny	Au	zlato	lesy	cukrová třtina	kakaovník	p
chemický	zemní plyn	vodní elektrárny	Hg	rtuť				v
zpracování ropy	pyrity	měď	Y	vanadím				s
dřevozpracující	kuch. sůl	mangan	Fe	železo				p
stavebních hmot	grafit	molybden	Sb	antimon				p

Sever

- **San Luis Potosí-1592**-uzel-Mexico+Guadalajara s C.Juarez a Laredo-na sever aridní plató, **doly, ranče, SZ-zavlažování, přehrady**, zrniny, bavlna, třtina, rýže, vojtěška, zelenina, **rajčata**, rybaření-sardinky, tuňák, **krevety** – 3. v LA za Chile a Peru, **ejido– bavlna-zasolování**
- **Monterrey 1903-ocelárny, koks**, dobrá poloha (3100 km hranic s USA), **spotř. průmysl** – při hranicích Tijuana nejdynamičtější (750 000), C. Juarez (800 000)- 6. a 7. místo,
- od **1965 maquiladora** (naturální daň mlynáři)-bezcelní dovoz, **levná PS (5x)**, montáže, export do USA-jen DPH-**textilky, elektronika, nábytkářství** – 2000 závodů a 0,5 mil. dělníků –**3. největší průmysl po naftě a CR**, i Japonci (Baja Cal., Saltillo) + zaměstnání i žen

26.3.2012

OP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

22

Sever (2)

- **infrastruktura (letišťe Tijuana-San Diego) x znečištění, soc. problémy**, práce dětí, přelidnění, bytová krize, **sprawl**, 1970-85 – 4-8 mil. emigrantů, **750 000 nelegálních emigrantů ročně** (*Chicanos*), drogy, nyní 8,5 mil emigrantů (3,5 mil. ilegálně), Latinos – 13 % USA (víc než Afroameričané)
- **nadnárodní firmy** – Ford (Chihuahua, Hermosillo), Nissan (Aguascalientes), General Motors (Monterrey), IBM, Whirlpool, Kodak, Caterpillar – **high-tech zona** s Kalifornií

26.3.2012

OP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

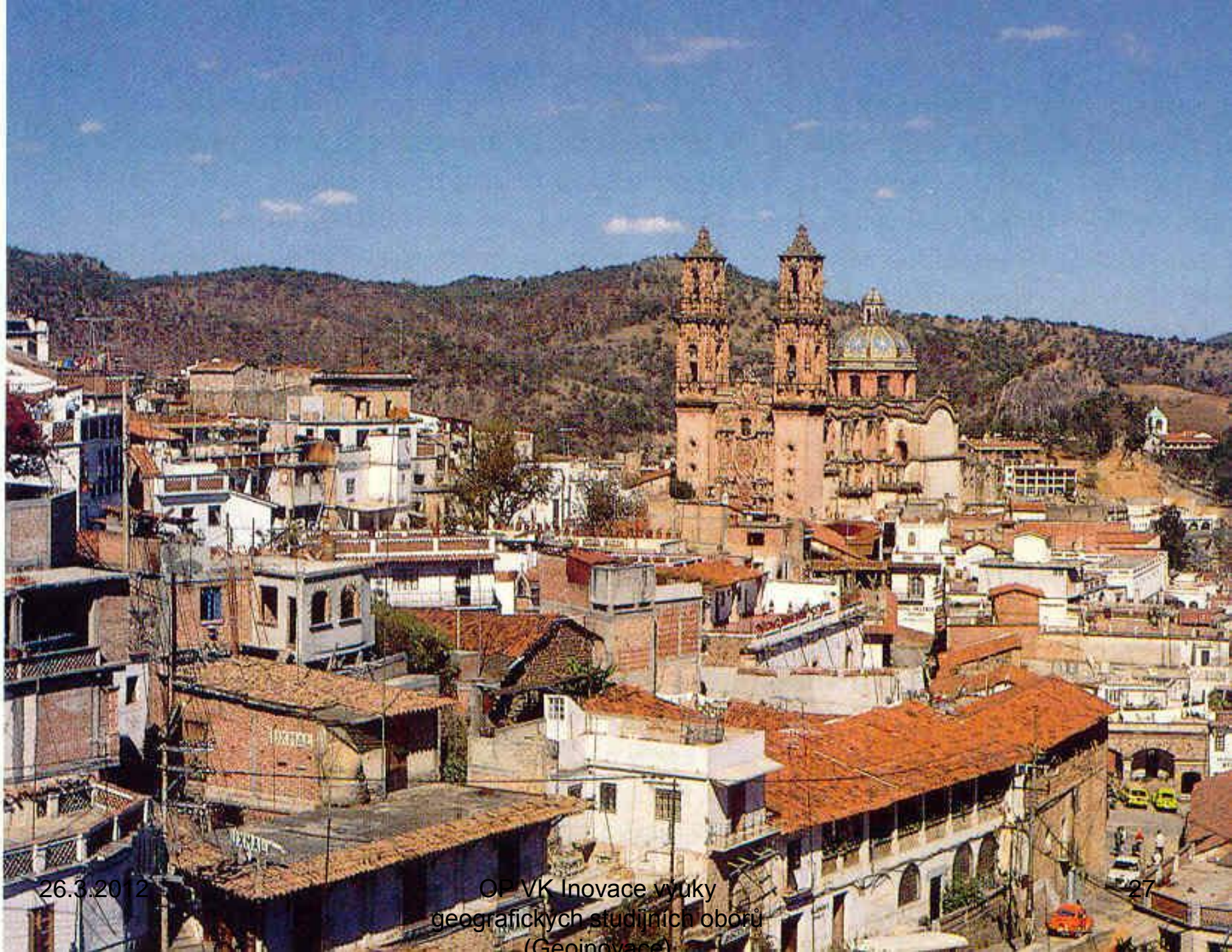
26.3.2012

SUROP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

Střed

- **Mesa Central** – 60% populace – kukuřice, fazole, chilli-mestizos – Bajío of Guanajuato – pšenice a zelenina, konzervárny (León-i obuv), V od Puebly (VW-Brouk) – agave (uměle proti migraci dobytka, symbol – i nopál, papír amatl, jehly, špendlíky, 12% mléčné pulque (12%)-destilace na mezcal či tequillu), med
- **MEX – 13% orná půda, 38% pastviny, 25% lesy**
- **Guadalajara + přístav Manzanillo-Queretaro-Mexico-Puebla-Veracruz – hlavní osa-megalopole x** podporované periferní tradiční umění (dřevo, keramika, měď, Tlaxcala-vlna)
- **+ turismus**

26.3.2012

OP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

Mezinárodní příjezdy dle LA regionů

LA Reg	1990	1995	2000	2001	2002	01/00	02/01	Share2002
<i>Latin Am.</i>	38,4	47,5	57,3	56,2	53.0	-3.1	-6.9	7.6
Caribbean	11.4	14.0	17.2	16.9	16.1	-1.6	-5.0	2.3
Mexico	17,2	20,2	20,6	20,5	19.7	-4.0	-0.7	2.8
Centr. Am.	1.9	2.6	4.3	4.4	4.7	1.7	6.4	0.7
South Am.	7.9	11.7	15.2	14.4	12.5	-5.0	-13.6	1.8

Mezinárodní příjezdy dle zemí

Country	1990	1995	2002	02/01	02/90	Share/L A
Mexico	17,2	20,2	19.7	-0.7	14.5	37.2
Brazil	1.1	2.0	3.8	-20.7	245.5	7.2
Puerto Rico	2.6	3.1	3.1	-13.1	19.2	5.8
Argentina	1.9	2.3	2.8	7.6	47.4	5.3
Domin.Rep	1.3	1.8	2.8	-2.5	115.4	5.3
Cuba	0.3	0.7	1.7	-4.6	466.7	3.2
Chile	0.9	1.5	1.4	-18.0	55.6	2.6
Jamaica	1.0	1.1	1.3	-0.8	30.0	2.5
Uruguay	1.3	2.0	1.3	-33.5	0.0	2.5
Costa Rica	0.4	0.8	1.1	-1.6	175.0	2.1

26.9.2012

OP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

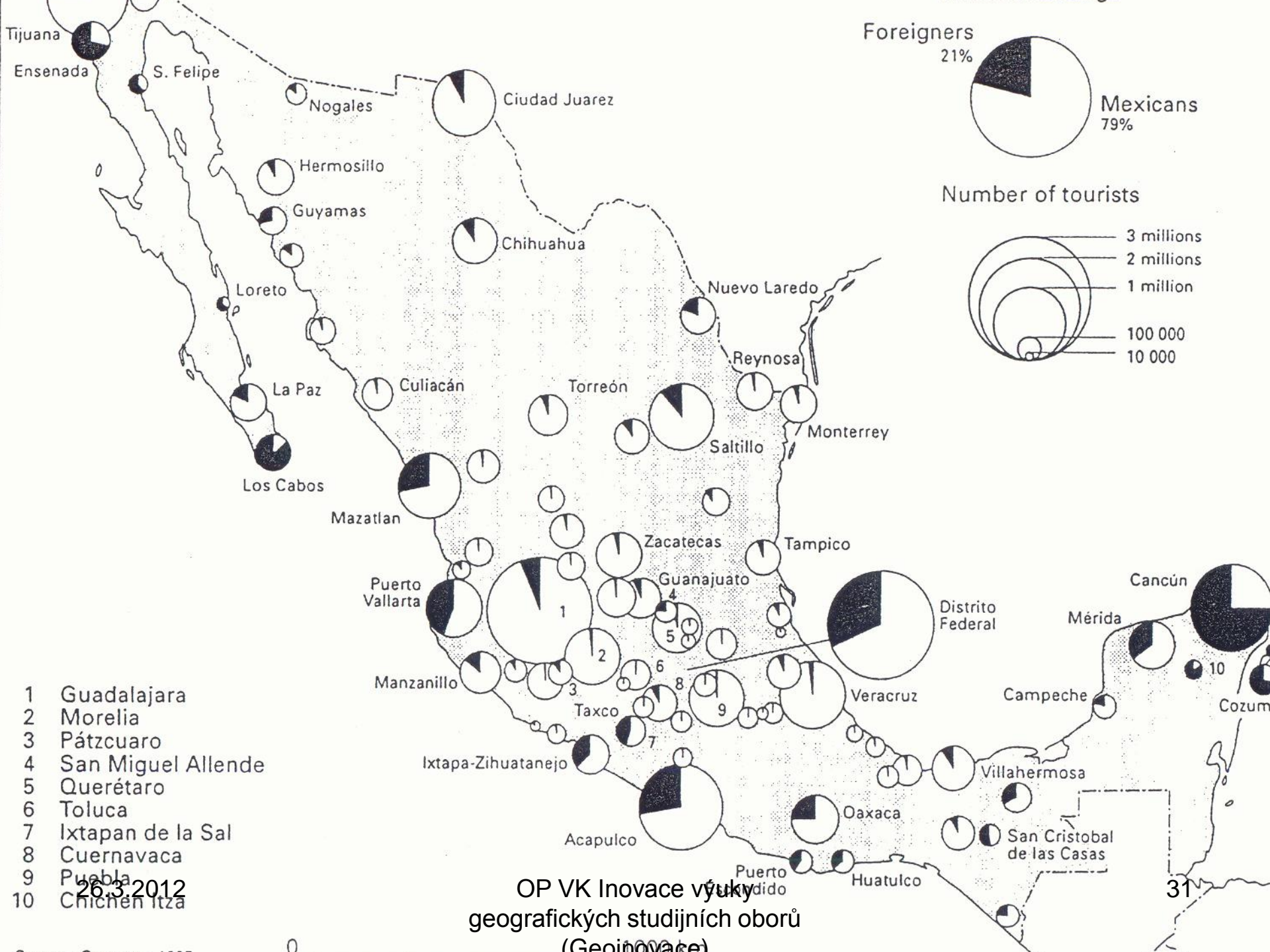
29

Příjmy dle zemí

Country	Receipts (2000) mil.USD	Rec/Exp (2000)	Rec/Inh (2000) USD	Rec/GDP (2000) %
Mexico	8295	1.5	83	1.0
Brazil	4228	1.1	24	0.4
Domin.Rep.	2918	9.7	343	7.7
Argentina	2903	0.7	78	0.8
Puerto Rico	2541	3.1	651	6.7
Jamaica	1333	6.5	494	15.0
Costa Rica	1102	2.4	298	4.2
Colombia	1028	1,0	26	0.4
Peru	1001	1,9	37	0.8
US Virgin Isl.	965	x	8041	53.2
Chile	827	1.0	54	0.4
Uruguay	652	2.0	191	2.3
Barbados	645	7,9	2345	17.0

26.3.2012

26.3.2012

OP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

Nížiny u Mexického zálivu

- **ropa a zemní plyn** – od Tampica (1903-US,UK) po Campeche – 1938 **zestátněný PEMEX** (inspirace pro BRA, VEN, PER, TrTo, IRA – Petrocaribe, Chavez – idea Petroamerica)
- – od 1970- V od Campeche, centr. Tabasco, S Chiapas – **až 80% exportu – splácení dluhu po krizi, 5% sv. zásob, není v OPEC** (jen VEN a EKV) - hlavní ropovod + přes Tehuantepec šíjí, 1/2 zpracovávána-rafinérie u Mexico City-největší znečišťovatel zavřena
- elektrárny tep.70% (vodní 20%, jad. 7% - Laguna Verde-Vearcaruz, 3% geoterm.), **nafta - 1/3 exportu (kovy 10%), zem. výroby 14% (1970-1/2)**, elektronika, automobily (**85% USA – 2.max.1,5%**)
- **import 77% USA, 5% JAP, 4% D, 2% KAN)**

Ciudad de Mexico

- Aztékové od 13.st., nejstarší metropole západní polokoule, 1521 – Tenochtitlán – jezero Texcoco - 100 tis. obyv. – patřilo k největším na světě
- 1535-centrum místokrálovství Nové Španělsko, baroko
- 1840 Američani, bulvár Maxmiliána k hradu, dle Haussmannovi Paříže
- 1900 – 0,5 mil.-živelná expanze – 27 km² –3% přírůstek
- 1950 – 3 mil. – 240 km² - nyní metr. oblast 25%-50 km od centra (1/3 mimo D.F.), od 2. sv. války budování největší sv. metropole z D.F. do státu Mexico(1500 km²)
- 2000 - **(60-90 7x)**-25 mil. na ploše 2600 km² 5x Praha

Světová města-aglomerace 1950 - 2000 dle počtu obyvatel (v mil.)

	Město-aglomerace	2000 *	1990	1980	1970	1960	1950
1	<i>Ciudad de Mexico</i>	24,4	19,4	17,7	14,9	10,7	6,7
2	<i>Sao Paulo</i>	23,6	18,4	12,5	8,1	4,7	2,8
3	<i>Tokyo-Jokohama</i>	21,3	20,5	17,7	14,9	10,7	6,7
4	<i>New York</i>	16,1	15,7	15,6	16,2	14,2	12,3
5	<i>Kalkata</i>	15,9	11,8	9,0	6,9	5,5	4,4
6	<i>Bombay</i>	15,4	11,1	8,0	5,8	4,1	2,9
7	<i>Shanghai</i>	14,7	12,6	11,8	11,4	10,7	10,3
8	<i>Teherán</i>	13,7	9,2	5,6	3,3	1,9	1,0
9	<i>Jakarta</i>	13,2	9,4	6,4	4,3	2,7	1,7
10	<i>Buenos Aires</i>	13,1	11,6	9,9	8,3	6,7	5,1
11	<i>Rio de Janeiro</i>	13,0	11,1	9,0	7,0	4,9	3,5
12	<i>Dillí</i>	12,8	8,6	5,5	3,5	2,3	1,4
13	<i>Lagos</i>	12,5	7,6	4,5	2,0	0,8	0,3
14	<i>Soul</i>	12,4	11,3	8,3	5,3	2,4	1,0
15	<i>Káhira-Giza</i>	11,8	9,1	6,9	5,3	3,7	2,4
16	<i>Karačí</i>	11,6	7,7	5,0	3,1	1,9	1,0
17	<i>Manila-Quezon C.</i>	11,5	8,4	6,0	3,5	2,3	1,5
18	<i>Peking</i>	11,5	9,7	9,1	8,3	7,3	6,6
19	<i>Dháka</i>	11,2	6,4	3,3	1,5	0,7	0,4
20	<i>Osaka-Kobe</i>	11,2	10,5	8,7	7,6	5,8	3,8
21	<i>Los Angeles</i>	10,9	10,5	9,5	8,4	6,5	4,1
22	<i>London</i>	10,8	10,6	10,4	10,6	10,7	10,3
23	<i>Bangkok</i>	10,3	7,2	4,8	3,1	2,2	1,4
24	<i>Moskva</i>	10,1	9,4	8,2	7,1	6,3	4,8
25	<i>Tien-Tin</i>	10,0	8,4	7,7	6,9	6,0	5,4
27	<i>Lima-Callao</i>	8,8	6,5	4,4	2,8	1,7	1,0
33	<i>Bogotá</i>	6,9	5,6	3,9	2,4	1,3	0,7
36	<i>Santiago</i>	5,6	4,7	3,7	2,8	2,0	1,3
41	<i>Belo Horizonte</i>	5,0	3,8	2,5	1,6	0,9	0,5
43	<i>Caracas</i>	4,8	4,0	2,9	2,1	1,3	0,7
56	<i>Porto Alegre</i>	3,9	3,1	2,2	1,5	1,0	0,7
57	<i>Guadalajara</i>	3,9	3,1	2,3	1,5	0,9	0,4
61	<i>Monterrey</i>	3,8	2,9	2,0	1,2	0,9	0,4
65	<i>Recife</i>	3,6	3,0	2,3	1,8	1,2	0,8
71	<i>Salvador</i>	3,4	2,6	1,8	1,1	0,7	0,5

26.3.2012

Zdroj: Demko, G.(1992)

OP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

34

Ciudad de Mexico (2)

- 1880 – 250 000 obyv. – 27 km²
- roční přírůstek – 3 %
- 1950 – 3,5 mil. - 240 km²
- 2003 – 21,2 mil. - 2600 km²
- ¼ populace Mexika, 50 km od centra, 1/3 mimo Distrito Federal (1250 km²)
- 30 % HDP, 40 % domácího obchodu, kriminalita, drogy, korupce
- 80. léta 20. st. – ¾ mil. nových obyvatel ročně
- 5 mil indiánů, 10 % negramotnost, 1/3 „ciudades perdidos“
(Nezahualcoyotl – bývalé jezero – 80 000 obyv./km² - bez kanalizace)
- 2260 m pánev – ¼ méně kyslíku, 10 000 továren (chemie, plasty, cement, textil, pivovary, 3 mil. aut– 37 mil. výjezdů denně (9 km/hour) – „Hoy no circula“

Ciudad de Mexico (3)

- metro stanice – Ethiopia –hlava Iva, nemocnice Ježíše Nazaratského –nejstarší na západní polokouli,
- kriminalita o 50 % za 50 let, 12.12. Svatek Panny Marie Guadelupské – indiánské slavnosti (síla,kultury)+ do katolického kostela (úspěch kristianizace)
- Národní autonomní univerzita – 1551-350 000 studentů
- korupce – v baru živí policajty + výpalné, 1/2 Mexičanů pod 135 USD. „To co v Chile a Argentině představovala tvrdá diktatura, zde obstarala korupce x prvek demokracie – i chudák na malém městě může mít vliv, zná-li správného soudce
- 10 % Evropanů, 1/3 ryzích Indiánů, „Denní život je oslavou kontrastů“ – Octavio Paz – Nobelovka za literaturu

Ciudad de Mexico (4)

- Zócalo (Plaza Mayor)-katedrála na místě velké pyramidy (nalezen Sluneční kámen, =Aztécký kalendář i sošky) (1573 – 1790) i klasicistní rysy, 1825-prez. dekret na Národní muzeum, 1865 v mincovně-archeologické 1964 nová budova v Bosque de Chapultepec + nejlepší antropolog. muzeum, historické v hradu 7km², Olymp. 1968-Aztécký stadión – 110 000 fotbal. návštěvy, největší býčí aréna na světě San Geronimo de Lidice (neuznán Mnichov)
- „V Mexiku se nic neděje, než se něco stane“ (Porfirio Diaz). Když Mex. jednají, pod vlivem okamžiku, vášně.
- Tři Mexika: „Na jihu tancují, v centru plánují, na severu pracují.“

Ciudad de Mexico (5)

- 1985 – zemětřesení – epicentrum 300 km – 10 000 mrtvých
- 1993 – smog, cholera, problémy s vodou
  - uzavření škol, 25 % prům. výkonu – 10 hodin denně, uzavření oceláren a rafinerií, auta na plyn, nové busy a taxi, colectivos
- 200 km (160 stanic-3.na světě) tras metra (více než SP,Rio,BA,San,Car), 5 mil. denně- DF - 1/5 jízd-minibusy, busy 1/8, taxi 1/12, auta 1/3, 30 % rozpočtu, 0.15 USD-malá návaznost služeb, strategické plánování, decentralizace (letišť), 1 hod. dojíždění veřejná zeleň, topení na propan, recyklace
Cervero, R. (1998)
- největší světová univerzita (350 000) a corrida
- 1. olympiáda v rozvojovém světě (1968), MS ve fotbale (1986)

Texcoco Lakes and Ciudad de Mexico

Texcocská jezera a město Mexico City (změny rozlohy v letech 1500–1963)

Ciudad de Mexico

Plaza Zócalo

26.3.2012

OP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

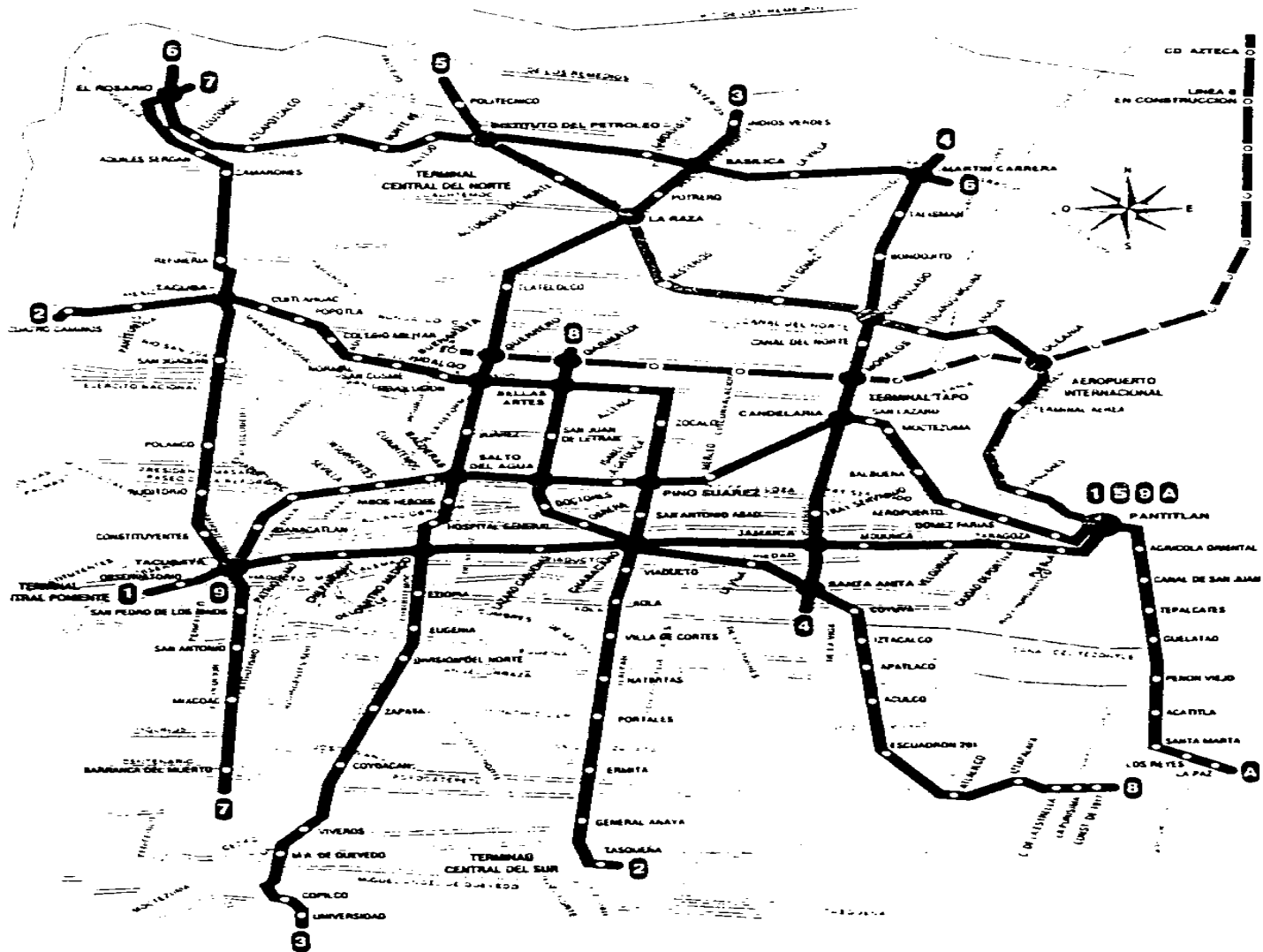
41

Ciudad de Mexixo – zemětřesení

FIGURE 10.9 Mexico: earthquake damage. Some buildings collapsed during the 1985 earthquake in Mexico City, causing loss of life and property. Others remained standing but suffered some damage.

MAP 15.1. MEXICO CITY'S METRO NETWORK, 1997. *Source:* Sistema de Transporte Colectivo, Ciudad de Mexico.

Table 15.2 DAILY MOTORIZED TRIPS IN GREATER MEXICO CITY, 1994

	<i>Federal District</i>		<i>State of Mexico</i>		<i>Metropolitan Area</i>	
	<i>Total</i>	<i>Percent</i>	<i>Total</i>	<i>Percent</i>	<i>Total</i>	<i>Percent</i>
Public Transportation						
Metro	4,488,000	17.6	0	0.0	4,488,000	12.2
Light rail	15,000	0.1	0	0.0	15,000	0.1
Ruta Cien (surface diesel bus)	3,208,000	12.6	0	0.0	3,208,000	8.7
Electric trolley bus	330,000	1.3	0	0.0	330,000	0.8
Other bus (autobus)s	0	0.0	4,385,000	38.2	4,385,000	11.9
Paratransit						
Minibuses	5,738,000	22.5	2,287,000	19.9	8,025,000	21.7
Peseros (combis and sedans)	2,772,000	10.9	1,831,000	16.0	4,603,000	12.5
Taxis	1,615,000	6.3	102,000	0.9	1,717,000	4.6
Private Automobile	7,316,000	28.7	2,864,000	25.0	10,180,000	27.5
Total	25,482,000	100.0	11,469,000	100.0	36,951,000	100.0

Source: Instituto Nacional de Estadística Geografía e Informática (INEGI), *Encuesta de Origen y Destino de los Viajes de los Residentes del Área Metropolitana de la Ciudad de México* (Mexico City: INEGI, 1994).

26.3.2012

OPVK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

26.3.2012

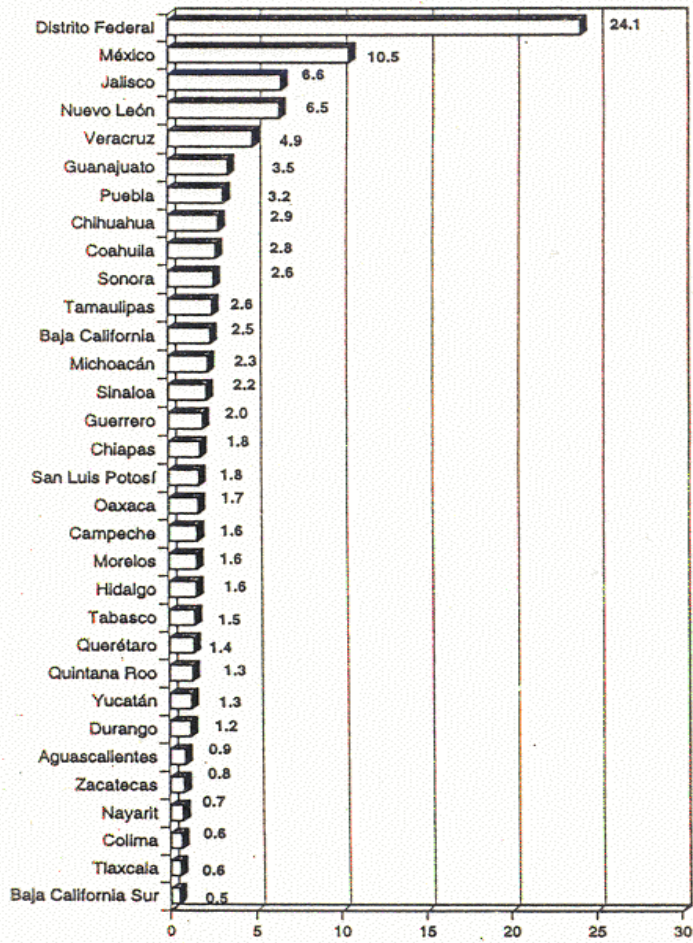
OP VK Inovace výuky
geografických studijních oborů
(Geoinovace)

Barcelon...

**DISTRIBUCION DEL PRODUCTO INTERNO BRUTO
POR ENTIDAD FEDERATIVA a/
1993 P/
(Por ciento)**

GRAFICA 10.C

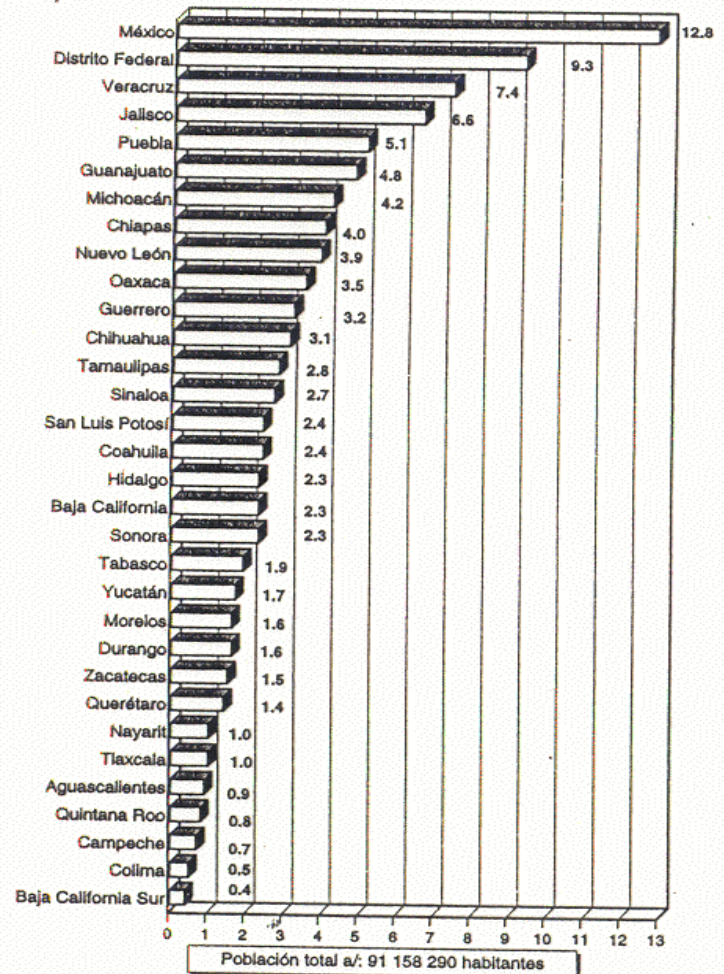

a/ Base 1980.

FUENTE: INEGI. Sistema de Cuentas Nacionales de México; Producto Interno Bruto por Entidad Federativa, 1993.

**DISTRIBUCION DE LA POBLACION TOTAL
POR ENTIDAD FEDERATIVA
1995
(Por ciento)**

GRAFICA 3.A

a/ Incluye una estimación de 90 855 personas, correspondientes a 28 634 viviendas sin información de ocupantes.

FUENTE: INEGI. Censo de Población y Vivienda 1995, Estados Unidos Mexicanos, Resultados Definitivos, Tabulados Básicos.

TABLE 11.4 Demographic and social data for the states of Mexico, 1990

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
	Population	% urban	% immigrants	Primary sector	% professional and technical	% literate	% dwellings with electricity	% dwellings with toilet
1 Aguascalientes	720	77	19	15	10	93	95	69
2 Baja California	1,661	91	47	10	12	95	90	59
3 Baja California Sur	318	78	31	18	12	94	89	57
4 Campeche	535	70	22	34	10	84	85	33
5 Coahuila	1,972	86	15	12	12	94	94	60
6 Colima	429	83	27	24	11	90	94	56
7 Chiapas	3,210	40	33	58	7	70	67	25
8 Chihuahua	2,442	77	15	17	10	94	87	59
9 Distrito Federal	8,236	100	24	1	17	96	99	74
10 Durango	1,349	57	11	29	10	93	87	45
11 Guanajuato	3,983	63	8	23	8	83	88	42
12 Guerrero	2,621	52	5	36	10	73	78	25
13 Hidalgo	1,888	45	9	37	8	79	77	31
14 Jalisco	5,303	82	14	15	10	91	93	63
15 México	9,816	84	40	9	10	91	94	51
16 Michoacán	3,548	62	8	34	9	82	87	40
17 Morelos	1,195	86	29	20	12	88	96	48
18 Nayarit	825	62	15	38	10	88	92	39
19 Nuevo León	3,099	92	23	6	12	95	96	72
20 Oaxaca	3,020	39	6	53	7	72	76	19
21 Puebla	4,126	64	9	37	9	81	84	33
22 Querétaro	1,051	60	17	18	9	85	85	46
23 Quintana Roo	493	74	6	20	9	88	85	40
24 San Luis Potosí	2,003	55	9	31	9	85	73	39
25 Sinaloa	2,204	64	12	37	10	90	91	45
26 Sonora	1,824	79	17	23	11	94	90	57
27 Tabasco	1,502	50	10	36	10	87	85	38
28 Tamaulipas	2,250	81	24	16	11	93	84	51
29 Tlaxcala	761	76	12	28	10	89	94	39
30 Veracruz	6,228	56	9	39	8	82	74	34
31 Yucatán	1,363	79	6	27	10	84	90	40
32 Zacatecas	1,276	46	8	40	9	90	87	36
Mexico	81,250	71	17	23	11	87	88	48

Source: INEGI, XI Censo General de Población y Vivienda, 1990

Location in the source and full definition of the variables:

- (1) Table 3 Population in thousands in 1990
- (2) Table 3 Urban population as a percentage of total population
- (3) Table 5 Immigrants (persons born in a different state) as a percentage of total population
- (4) Table 16 Persons in the primary sector (almost all agricultural) as a percentage of total economically active population
- (5) Table 15 Professional and technical as percentage of total economically active population
- (6) Table 9 Literate population as a percentage of total population over age of 14
- (7) Table 27 Dwellings with electricity as a percentage of all dwellings
- (8) Table 31 Percentage of private dwellings with a flushing toilet

code: 1996)

Jih

- dlouho **periferie** Mixtéků a Zapoteků-
kukuřice, pšenice, med, vlna – **eroze** spásáním
(Oaxaca)-**slabá infrastruktura-1979 železnice**
do Lázaro Cardenas-pól růstu – 1 mil.-
ocelárny na místní žel. rudě a dováženém uhlí-
peníze na investice z ropy, Sicartsa,
- **Turismus** - tradiční Acapulco-znečištěné-
Puerto Vallarta, Manzanillo, Zihuatanejo, Ixtapa, P.
Escondido, Huatulco-mez. letiště
- Američané x malí farmáři

Chiapas a Yucatán

- + Quintana Roo, Oaxaca - Mayové -mestizo- káva,kakao,třtina,vanilka,bavlna až do GUA, žvýkačkový latex, pastviny-zebu (x herefordky),
- po válce-**odlesnění,zavlažování-1980-přehrad**y (Angostura), horský **San Cristobal** de las Casas-milión indiánů nemluví španělsky, **25% analfabetů (MEX-10%)** 1980- **salvadorští a 40 000 guatemalských uprchlíků**– tábory pod OSN a USA, omezené vykopávky – podobně **izolovaný J Yucatán** (Ciu Than –„nerozumím Ti“)**– národní a archeologické parky,**
- **Sever – turismus-** přes 100 mil přechodů hranic – 7. místo, 21. mil příjezdů (USA 60%,KAN 8%,NIZ 6%,D 3%), 4,5 mil. výjezdů, saldo 7 : 3,5 mld.– pláže od Isla Mujeres k Isla de Cozumel, mez. letiště **v Cancúnu** (1/4 tur. produktu) – **Merida** – ¾ mil – maquiladora program-zpracování sisalu a sojy z Progresa na olej, **reforestace borovicemi**

Současnost a perspektivy

- **otevření se světu-privatizace, mezinárodní firmy**
- **NAFTA-levnější PS (4 x menší než USA i GDP, jen 2,5 x méně obyvatel, i enviromentální regulace –90 mld USD dluh**
- **zastaralá infrastruktura – poč.90. let – $\frac{3}{4}$ železnic před 1910, nové trasy Chihuahua-Pacific (Topolobampo) – víc turisté k Baranca de Cobre než export, do Lazaro Cardenas, elektrifikace Mexico-Querétaro, 90. léta – 4000 km **dálnic s mýtným** (Panamericana 10 000 km), 4 mez. letiště (Acapulco),**

- **GDP- I. 9%, II. 30%,III. 61%,**
- **zaměstnanost I. 14%, II. 24%, III. 62%**
- **GDP 6500 USD (dle kupní síly za VEN, ARG,CHIL), 4% nezaměstnanost (40% polozam.), osa poklesu GDP na hlavu SZ-JV s metropolitním regionem**
- **36% pod 15 let, PP 1 2%-trh, domácnosti nad 7 lidí (38%), 3 děti na 1 ženu v plodném věku, průměrná délka života 70 a 77 let, 1/3 domácností auto a telefon 8,5% vyšší vzdělání - 4,5% GDP, armáda 1%, 25. OECD (93-před ČR)**

- **3 pilíře - Přírodní bohatství (suroviny), pracovní síly, rodinné vazby**
- x korupce, občanské nepokoje, znečištění, drogy, devalvace, ilegální emigrace
- **obrovský rozdíl bohatí x chudí – křehká demokracie - stále pod nadvládou – Španělské 300 let, obč. válka, s USA, s Francií, 30 let diktatury**